

Posudek na magisterskou diplomovou práci z jazyka francouzského

Bc. Lenka Pospíšilová

ROZDÍLY V HODNOCENÍ KVALITY TLUMOČENÍ

Differences in the Evaluation of the Quality of Interpretation

UK FF ÚTRL Praha, leden 2015

Diplomová práce Lenky Pospíšilové má charakter teoreticko-empirické studie a věnuje se hodnocení kvality tlumočení autentickými posluchači. Cílem této diplomové práce bylo zejména ověření či vyvrácení výsledků studie známé španělské badatelky Ángely Collados Aísové, jež došla ve svých výzkumech k závěru, že posluchači hodnotí tlumočnický výkon jako kvalitnější na základě jeho formální stránky.

Diplomová práce (DP) má 91 stránek (+10 stránek příloh+CD s nahrávkami) a je rozdělena do dvou částí: teoretické a empirické a řady kapitol.

V teoretické části práce diplomantka nejdříve opravdu velice stručně představila vybrané výzkumy v oblasti kvality tlumočení (výzkumy zaměřené na očekávání a na hodnocení výkonu). Hlavní pozornost pak věnuje Lenka Pospíšilová výzkumu Ángely Collados Aísové (s. 11-14), jež ve svých experimentech s německo-španělskou jazykovou kombinací dospěla k odlišným závěrům než ostatní badatelé. Dále se zaměřila zejména na definici pojmu kvality, protože dosud není obsah pojmu *kvalita tlumočení* jednoznačně vymezen (s. 15-17). V dalších podkapitolách se krátce zamýšlí nad kvalitou a hodnocením kvality cílovým posluchačem (s. 18-26) a uvádí i hodnotící kritéria používaná při závěrečných tlumočnických zkouškách při hodnocení tlumočnického výkonu studentů. Spolu s M. Shlesingerovou konstatuje, že cílový text by měl být zkoumán na třech rovinách: intertextuální, intratextuální a instrumentální (s. 23). Sama však v empirické části zkoumá hodnocení kvality pouze na intratextuální a instrumentální úrovni a nevěnuje se teoretickému zkoumání očekávání jednotlivých skupin respondentů (jako například I. Kurzová či právě Á. Collados Aísová).

Na základě poznatků uvedených v teoretické části si diplomantka definuje hypotézu, že respondenti budou jako kvalitnější tlumočení vnímat formálně precizní výkon přednesený „poutavě i přes to, že bude obsahovat určité logické nesrovnalosti“ a že „dobrá formální stránka projevu může vytvořit klamné zdání kvality i přesto, že nedošlo k úplnému převedení smyslu sdělení“ (s. 30).

V empirické části DP diplomantka detailně popisuje experiment, který realizovala: tlumočnice dle pokynů přetlumočila konsektivně 3 francouzské originální nahrávky textů do češtiny ve 3 různých prezentačních i obsahových variantách dle předem zadaných parametrů (viz s. 32). Takto bylo získáno 9 nahrávek, jež byly předloženy k poslechu jednak pilotní skupině, jednak základní skupině a jednak kontrolní skupině respondentů spolu s dotazníkem, jenž zjišťoval profesionalitu tlumočení, důvěryhodnost tlumočení, porozumění a celkově nejlepší tlumočnický výkon. V této souvislosti velice pozitivně hodnotím počet respondentů a jejich složení (3+36+36). Již pilotního výzkumu, jenž byl proveden za účelem ověření validity nahrávek, se zúčastnili respondenti, kteří představovali zaměření, jež bude následně i v základním výzkumu – tj. z oboru tlumočnictví, z humanitních oborů a z technických oborů. Toto rozdílné zaměření respondentů se posléze ukáže jako důležité při hodnocení kvality tlumočení. Diplomantka podrobně analyzuje získané výsledky dle variant jednotlivých nahrávek a dle odpovědí na položené 3 otázky (profesionalita, důvěryhodnost, porozumění obsahu a seřazení dle kvality: s. 49-60). Respondenti ze základního výzkumu jako nejméně kvalitní hodnotili video 1, tj. variantu, v níž byla prezentační stránka nejméně zdařilá, a

přítom se tam neobjevovaly žádné logické nesrovnalosti. V souladu se závěry I. Kurzové diplomantka také konstatovala, že respondenti z technických oborů kladou větší důraz na informační správnost projevu (s. 60). Kontrolní výzkum (s. 61-69) se rovněž shoduje se závěry výzkumu Collados Aísové.

Tabulky a výklad, jež tyto výpočty potvrzují, jsou srozumitelné a přehledné. Totéž již nelze tak úplně říci o tabulkách a komentářích, které se snaží zjistit, zda existuje vliv pořadí nahrávek na hodnocení kvality (s. 71-77). Celá tato část působí trochu až nepřehledně. Diplomantka se zde pokusila potvrdit či vyvrátit, že pořadí nahrávek může sehrát svoji roli při hodnocení tlumočnického výkonu ze strany respondenta – vycházela zde z DP Libora Nekuly, který toto ve svém výzkumu prokázal. Lenka Pospíšilová nedospěla k žádným průkazným závěrům ohledně pořadí nahrávek a vlivu kombinací variant na hodnocení kvality tlumočení.

Užitečná a přínosná je část 3.6. Diskuse (s. 78-82), kde diplomantka podává zpětnou vazbu od respondentů a analyzuje jejich komentáře.

V Závěrech (s. 83-84) diplomantka konstatuje, „že posluchač jako nejprofesionálnější a nejkvalitnější tlumočení vnímá výkon, v němž se sice setká s větším množstvím logických nesrovnalostí, ale prezentační stránka tlumočnickova projevu ho zaujme a neruší při sledování obsahu. Tlumočením, kterému nejlépe porozumí po obsahové stránce a jemuž bude nejvíce důvěřovat, poté bude takový výkon, v němž se sice setká s určitými logickými nesrovnalostmi, avšak forma bude odvedena na běžné úrovni“.

Práce Lenky Pospíšilové splňuje všechny náležitosti magisterské diplomové práce. Je napsaná poctivě, samostatně a přináší řadu zajímavých poznatků v oblasti vnímání kvality tlumočnického výkonu z pohledu cílového posluchače.

Způsobem zpracování dané problematiky diplomantka prokázala, že nastudovala příslušnou odbornou literaturu, že s touto literaturou a empirickým materiálem dovede dobře pracovat a je schopna jednotlivé úvahy, názory a poznatky samostatně utřídit, předložit a systematizovat.

Diplomovou práci **Lenky Pospíšilové** doporučuji k obhajobě a hodnotím ji zatím stupněm **velmi dobře**. O definitivní klasifikaci rozhodne vlastní průběh obhajoby.

Prof. PhDr. Ivana Čenková, CSc.

Praha 28.1.2015